

Газет 2001-йисан
ноябрдилай акъатзава

Эренлардин СЕС

РД - дин Докъузпара райондин общественно-политический газет.
Общественно-политическая газета Докузпаринского района РД.

№13 (787) 29-Март, арбе, 2017-йисе. Почтамтдай зур йисан кьимет - 226 манат

РАЙАДМИНИСТРАЦИЯДА

Нубатдин сессия кьиле фена

27-мартдиз райондин администрациядин заседанийрин залда «Докъузпара район» муниципальный тешкилатдин Собранидин депутатрин 6-эвер гунин 13-сессия кьиле фена.

Сессиядин кьвалахда «Докъузпара район» МО-дин кьил Керимхан Абасова, райондин Собранидин председатель Агьмед Агьмедова, райондин кьилин заместителри, РФ-дин МВД-дин межмуниципальный «Ахтынский» отделдин начальник Малик Агьмедова, ЦРБ-дин кьилин духтур Шагьлар Бухсаева, райондин Собранидин депутатри, райондин отделринни идарайрин жавабдар кьулушгъчийри, хуьрерин кьилери ва СМИ-дин векилри иштиракна.

Нубатдин сессиядал ихьтин 6 месэладиз килигна:

1. Юбилейрихъ галаз алакьалу яз наградаяр гун;
2. 2017-йисан 1-кварталдиз талукъ яз налукар тамамарунин гьакьиндай;
3. Э п и д е м и ч е с к и й паротигдин жигьетдай районда авай гьаларин гьакьиндай;
4. Райондин дигьеглийрин Советдин кьвалахдин гьакьиндай;
5. Райондин адетдилай кьеняй тир, тади гьаларин (ЧС-дин)

жигьетдай тир комиссиядин кьвалахдин гьакьиндай;

6. Жуьреба-жуьре месэлаяр.

Нубатдин сессия райондин жуьреба-жуьре кьурулушра кьвалахзавай бязи ксариз абуру район вилик тухунай наградаяр гунилай башламишна. ИкI, райондин кьилин заместитель Адил Шагьвердиевадан 65 йисан юбилейдихъ галаз алакьалу яз, экономикадин отделдин работник Султанмурад Магьмудовадан 60 йисан юбилейдихъ галаз алакьалу яз, Мискискарин хуьруьн «Солнышко» аялрин бахчадин заведующий Бике Вердыхановадан 65 йисан

юбилейдихъ галаз алакьалу яз, райондин экономикадин отделдин работник Валудин Мегьамедхановадан 60 йисан юбилейдихъ галаз алакьалу яз «Докъузпара район» МО-дин кьил Керимхан Абасова «Райондин вилик лайихлувилерай» медалар вахкана.

Гуьгьуьнлай сессиядин иштиракчийри вилик акьвазнавай месэлаяр веревирдна ва абурун гьакьиндай райондин Собранидин депутатри талукъ кьарар кьабулна.

Куругьли ФЕРЗАЛИЕВ

В. В. Путина С. Керимован лайихлувилер ордендалди къейдна

Россиядин президент Владимир Путин Дагъустандин пагай Федерациядин Советдин член Сулейман Керимов “Ватандин велик лайихлувилерай” квед лагъай дережадин ордендалди къейдна. И жигъетдай хабаррин официальной сайтда 21-мартдиз чапнавай уьлкведин килин къарарда кьалурнава.

«Ватандин велик лайихлувилерай» орден ватан патал санайида, хуруьн майишатда, эцигунра, илимда, образованида, медениятда, здравоохраненида ва маса хилера гъакъикъи ва менфятлу крар килиз акъудай ксариз гузва.

Сулейман Керимоваз чухсагъул лагъана

24-мартдиз Дагъустандин Къил Рамазан Абдулатипова ДГУ-дин базада арадал гъанвай зигъин авай аялрин образовательный центр «Сириус-Альтаир» ачухунин мярекагда иштиракна.

Региондин регъберди ДГУ-дин ректор Тагъир Исмаиловахъ галаз центрдин тарсар гудай чкайриз

килигна ва гележегдин ученикрихъни муаллимихъ галаз гуруьшмиш хъана.

Рикел хкин, бажарагъ авай аялриз кумек гунин макъсадалди ихътин центр арадал гъунин килин фикир РД-дин Къил Рамазан Абдулатипован ва РФ-дин Федеральний Собранидин

Федерациядин Советдин член Сулейман Керимованди я.

Центр ачухунин мярекатдал Рамазан Абдулатипова Сулейман Абусаидович Керимоваз чухсагъул малумарна.

Гъазурайди – К.ФЕРЗАЛИЕВ

Райондин ТИК-дин серенжем

24-мартдиз Докъузпара райондин администрациядин залда ТИК-дин председатель Жалал Жалалова заседание киле тухвана. Ана политический партийрин векилри, ТИК-дин членри, администрациядин ва чкадин СМИ-дин векилри иштиракна.

Ж.Жалалова къейд авурвал, мярекат ТИК-дин членриз чирвал гунин программадин сергъятра аваз тухузва. Ада кват! хъанвай векилриз программадин асул макъсадикай, сечкийриз гъазур хъунин ва киле

тухунин кхайдайрикай галай-
галайвал ихтилагна. ТИК-дин членри
чпин квалахда амал авун чарасуз тир
Федаральный квануарни рикел

хкана.

Чирвал гунин заседанидал
ТИК-дин председателдин,
председателдин заместителдин ва

секретардин ихтиярар ва везифаяр
кылди-кылди райжна, ни вуч авун
лазим ятла, гъавурдик кутуна.

Шагьбала ШАГЪБАЛАЕВ

Са легъедин муьгъуьббат

Е. У. Ханбалаевадиз

Лиза, вун заз са легъезда хъурена,
Заз акI хъана, мили хъана пехъи гъуьл.
Ви жевгьердин сарар сиве куькIвена,
Алахъна хъи, перишан тир зи гуьгъуьл.
Заз акI хъана, мад муьгъуьббат хъжеда,
Вахтуну-ваъ, на сагъарда гиссер зи.

Гъич садрани булутрив къаз тежедай
Са рагъ хъана рикле авай ви хъвер зи!
Амма гъайиф, фенач шадвал яргъалди,
Туьхвена рагъ, гъетер са – сад куькIвена.
Гъуьлел Турфан акъалтна мад чуьгъвалдин,
Вучиз вун заз са легъезда хъурена?

ГРЭППЛИНГ

Устадвал субутзава

18-19-мартдиз Белгород шегьерда спортдин “Грэпплинг по-Gi” ва “Грэпплинг Gi” жуьрейрай кыле феи Россиядин чемпионатда чпин ери-бине Докъузпара райондин Усугъчай хуьрйя тир Мегъамед ва Абдурза Садироври (стхайри) иштиракна. Къизгъин акъажунрин сергъятра вад бягъс тухвай Мегъамед Садиров 77 килограммдал кван заланвилини дережада Россиядин чемпионатдин спортдин женгинин “Грэпплинг по-Gi” жуьредай гимишдин призер хъана. Нетижда ада вич Россиядин спортдин устат тирди субутна ва Сербия республикадин Нови Сад шегьерда кыле фидай Европададин чемпионатда иштиракдай мумкинвал къазанмишна.

Мегъамедан стха Абдурзани агалкун гвачиз хтанач. Россиядин спортдин устат тир ада 84 килограммдал кван заланвилини дережада пуд женг тухвана ва “Грэпплинг Gi” спортдин жуьредай Россиядин чемпионатдин кишпирдин призер хъана.

Докъузпарадин спортсменриз чна нубатдин агалкунар тебрикзава ва спортдин рекъе гележегдани цийи агалкунар хъун тлалабзава.

Шкиллра: чапла патай къвед лагъайди – Мегъамед Садиров; эрчи патай сад лагъайди – Абдурза Садиров

Куругъли ФЕРЗАЛИЕВ

Крым Россиядик ахкахъай югъ

18-март тарихда къетлен ва халкъдин суварин югъ яз гъатнава. И юкъуз вири уьлкведа Крым полуостров цийи къилелай Россиядик акахъ хъувур сувар яз къейдзава. Тарихда гел тур и вакъиа пуд йис инлай вилик, 2014-йисуз, къиле фенай. Малум тирвал, 2014-йисуз крымвийрин къастунин мягкъемвал ва РФ-дин президент В.Путинан сиясат себеб яз Россиядин къисметдиз хтана. Украинада гьукуматдин къурулушда дегишвилер жез эгечлай береда, Крымдинни Севостополдин агъалийри, гъасятда гьукум чпин гъилиз къачуна, полуостровдин аслу туширвал малумарна. Нетижада 2014-йисан 16-мартдиз ана референдум къиле фенай ва 96,77 процентдин крымвийри, 95,6 процентдин севостополвийри Крым Россиядик ахкахъун патал сес гана.

2014-йисан 21-мартдиз, Федерациядин Советди ва Госдумади талукъ къанун къабулайдалай къулукъ, Владимир Путина Крым ва Севостополь Россиядик ахкахъунин къанундал къул члугуна.

И вакъиадихъ галаз алакьалу яз, Крымда 18-мартдиз гурлуодаказ

сувар къейдзава, сада-сад тебрикзава, шадвилерин мярекатар тешкилзава. Куьчейра агъзурралди инсанар къватл жезва. И юкъуз тайин пландин бинедаллаз шудралди шадвилерин мярекатар, выставкаяр, концертар, фестивалар, тамашаяр... къиле физва. Нянихъ суварин салотар цавариз ахъайзава.

Пуд йис алатнаватлани, абурук и шадвилерин талукъ къетлен гъиссер къенин юкъузни кума. Ватандик

ахкатун яргъалди гуьзетнатлани, 2014-йисуз абурун мурадди официальнойдаказ цуьк акъудна. Крым республика ва Севостополь шегьер Россиядик ахкатунин икърар Москвадин Кремлдин члехи дараматда Россиядин, Крымдин ва Севостополь шегьерин къилери къхьенай.

Гъазурайди – К.Къалажухви

24-март туберклездин аксина женг члугвадай Виридуьньядин Югъ я

Хаталу азаррикай сад

Гъар йисан 24-март вири дуьньядин уьлквейра туберклездин аксина женг члугвазвай Югъ яз къейдзава. Ам къиле тухунин макъсад гъар са обществодин дикъет ва фикир, и хаталу жигерин азардин аксина желб авун я. Туберклездин аксина женг тухузвай Югъ Виридуьньядин сагъламвал хуьнин тешкилатди (ВОЗ) ва Виридуьньядин жигерин азарар пайда хуьнин аксина серенжемар къабулзавай Союзди 1982-йисуз тайинарна. Вахт гьакI тахминанди тушир. И йисуз немсерин микробиолог Роберт Коха туберклездин «Гвал» (палочка ва я бацилла) ачухна 100 йис тамам хъанвай. 1998-йисуз Виридуьньядин туберклездин аксина женг члугвазвай Югъ, ООН-ди тереф

хуьналди, къиле тухузва. Къейд авуна къанда хъи, XIX лагъай асирда туберклездик гъар къуд лагъай кас вафат жезвай. 1882-йисуз винидихъ

къейднавай алимди туберклездин микробактерия авайдакай арза ва хабар гана. Ам ачухунин гъуьрметдай адаз къенин медицинада “Кохан палочка” ва “Кохан бацилла” я лугъузва. Дуьньядин 31 уьлкведин векилри 1986-йисалай туберклездин ва жигерин азардин аксина женг члугвазвай ва абур сагъарунин рекъе серенжемар къабулзавай Виридуьньядин Союз кардик ква. Туберклездин аксина женг члугвазвай йикъан виликзун чи ЦРБ-дин фельдшер Камал Шумалович Пирметовахъ галаз гуьруьшмиш хъана.

Ш. Ш. - Камал Шумалович,

туберклездин хаталувал квекай ибарат я?

К. Пирметов: - Инсанрин сагъламвиллиз ч'уру патахъай таъсирзавай, гзаф хаталу азарар ава. Сир туш, ахтынбурукай садни верем (туберклез) уьзуьр я. Ада инсандин вири кьенепатан организмдиз зарар гузва ва гуьнгуйна аваз к'валахунин кьайда кардикай хкудзава. Кьейд авун лазим хьи, веремди эвелни-эвел жигерриз таъсир ийизва, яваш-яваш абур харапI жедай гьалдиз гъизва. Нетижата и азардик начагъ инсандин нефес кьаз башламишда. Са бязи дуьшуьшра, уьгьуь ягъай вахтунда, ивидин дамарар, ачух хъана, бронхрай иви экъуьчда. Верем азардин са клеткадикай ибарат тир микробактерийри к'ларабризни зарар гузва (иллаки юкьван тарцин к'ларабриз). Идахъ галаз сад яз ратариз, ивидин шкьайриз ва маса органризни хасаратвал гузва. Туберклез садакай масадак акатдай азаррин к'ватIалдикай я. Адан лишанар ихътинбуьр я: сифте инсандин бедендал ифин акьалтда. Адан кьадар экъуьнахъ - 36,6, нянихъ-37,4

градус жеда. Туьнин иштягъ агъуз аватда, кьыл тIа жеда, физический (жафадин) к'валах алакь хьийидач.

Ш. Ш.: - Бес вуч авуна кIанда? Гьихътин серенжемар кьабулун лазим я?

К. Пирметов: - Эгер вахтунда начагъда духтурдин патав атана, вичин сагъламвал ахтармиш авуртIа ва адан истемишунар кьилиз акъудиз хьайитIа, азардин вилик пад кьаз жеда. Амма саймазвал авуртIа ва кагъулвал хиве кьуртIа, азардин дувулар деринра гьатда. Винидихъ тIвар кьунвай азардин вилик пад кьун патал профилактикадин серенжемар кьиле тухун лазим я. Туберклездик азарлубур ва абурун хизанра яшамин жезвай амай членар чпин сагъламвал ахтармишиз чи поликлиникадиз атун чарасуз я. Райондин 15 йисалай виниз яшда авай агъалияр рентген кабинетда флюорография ийиз атун иллаки важиблу месэла я. И кар тешкилун чна вири идарайрин руководителривайни истемишзава. Иллаки образованиедин управленидин векилривай. Са йисалай эгечIна, та 17 йисал

кьведалди яшда авай аялриз ва ругулриз гьар йисуз кьве сеферда: апрелдин ва сентябрдин варцара туберклез азардин лишанар пайда хьунин ва тахьунин себебар, дуьшуьшар ахтармишунин мураддалди чна туберкулиодиагностика, яни реакция Манту эцигзава. Эгер а реакция аваз хьайитIа, 7-14- дав яшар агакьнавай аялриз верем азардиз акси иммунитет хьун патал БЦЖ вакцинадин раб ягъун герек жеда. Мадни чи районэгълийри, чеб азардикай хуьн патал михьивални авун герек я. Фу ва хуьрек недалди вилик запундай гьилер чухьвена кIанда. К'валера михьн гьава кьекъуьрунни буржийрикай я. Веремдик азарлубур авай к'валера ишлемишзавай кьаб - кьажак хлор, киреж квай цай чухьвена кIанда, духтурри теклифзавай дарманар ишлемишунни чарасуз я. Инанмиш я хьи, и меслятар кьилиз акъудиз хьайитIани, са рахунни алачиз, чавай чи жемятдин сагъламвал хуьз ва а хаталу азар чукулунин вилик пад кьаз жеда.

Шагьбала ШАГЪБАЛАЕВ

Пайгъамбардин ﷺ медицина

Зейтундин чIем - 70 азардин дарман

Зейтундин чIемедин кьиметлувал, Къуръанда ирид чкада рикIел гъуникди малум жезва.

Имам КъуртIубиди вичин тафсирда «Ан-Нур» сурадин 35-аятдиз баян гуналди кхъизва: «Ибн Аббаса лагъана: «Зейтундин тарцик гзаф хийир ква, ам хуьрекриз дал атун патал вегъизва, адан чIем бедендиз язава, ам лампайра кузва, адан гьар са паюна хийир ава, гьатта адан руьхъни ишлемишзава».

70 пайгъамбарди, абурукай тир Ибрагъима ва Мугъаммада, салам ва хийир-дуьа хуьй адаз Аллагъдин патай, а тирцик берекат хьун патал дуьа авуна. Мугъаммад Пайгъамбарди, салам ва хийир-дуьа хуьй адаз Аллагъдин патай, кьве сеферда Аллагъдиз дуьа авуна: «Я зи Халикь, зейтундин тарцел ва адан чIемедал берекат рекъе тур» (Имам Агъмад).

Аллагъдин Расулдин, салам ва хийир-дуьа хуьй адаз Аллагъдин патай, гьадисра зейтундин чIемедикай гзаф лагъанва. Аишадилаь атанвай гьадисда

лагъанва: «Ам хуьхъ, ам бедендиз ягъ ва нериз кIавадар, ам берекатлу

тарцикай хкатзава» (Ибн Мажа, №3320).

Зейтундикай – чилел алай ислягвилини ва дуствилини ишарадикай Аллагьди Пак тир Къуръанда лагъанва (мана): «Къин хъуй инжилдал ва зейтундал, къин хъуй Синай дагъдал ва и хатасуз шегъердал! Чна инсан виридалайни гуьзел къаматда аваз яратмишна, ахна Тек Аллагьдихъ инанмиш хъанвайбур ва хъсан крар авунвайбур квачиз амайбур, виридалайни агъада авай гъалда, яни къуьзувилини зайифвиле твада. Аллагьдихъ инанмиш хъанвайбуруз чХехи тишкеш гъазурнава! Ядинсуз, ихътин лишанрилай къулухъ, ваз Дувандин югъ инкарун ни мажбурзава? Бес Аллагъ къазийрикай виридалайни Адалатлуди тушни къван?» («Ат-Тин» сура).

Зейтундин тарцин къакъанвал 3 метрдив агакъзава, адан пешер экуь къацувал квай гуьзелбур я. Емишар павун, я туштга экуь беневшадин ранг алай, металдин дадуниз ухшарбур я. Гъадисовед-алимрин фикирдалди, Виридуьньядал яд акъалтна ва ам элекъайдалай къулухъ, къутармиш хъайибуруз сифте акурди зейтундин тар тир. И тар Палестинада, Грецияда, Португалияда, Испанияда, Туркияда, Италияда, Кефер патан Африкада, Калифорнияда, Мексикада, Перуда, ГъвечИ Азияда ва Австралиядин къибле патан районра гегъеншдиз чкъанва.

Пак тир Къуръанда («Аль-Ан'ам» сура, 6 ва 99-аятар; «Ан-Нагъль» сура, 11-аят; «Ан-Нур» сура, 35-аят) зейтундин тарцикай ва адан емишрикай инсандиз авай хийирдикай са шумуд сеферда лагъанва. Мугъаммад Пайгъамбардин эъ асгъабри и тарцин жигъетдай тИмил гъадисар агакъарнач. ИкI, Саид аль-Ансариди Пайгъамбардин, салам ва хийир-дуьа хъуй адаз Аллагьдин патай, гафар гъизва, ада лагъаналда: «Зейтундин чIем хъухъ ва бедендиз ягъ, вучиз лагъайтга, а тар паклу я».

(Ат-Тирмизи ва Ибн Мажа).

Амиран хва Алькъамади агакъарайвал, Пайгъамбарди, салам ва хийир-дуьа хъуй адаз Аллагьдин патай, лагъаналда: «Ингъе квез зейтундин чIем, ам бедендиз ягъ ва хъухъ, вучиз лагъайтга ада бубасил авайла куьмекзава» (Ибн аль-Жаузи, Занби).

Саадан хва Халида ахъайзава: «Зун Жабран хва Гъалибахъ галаз Мединадиз фена. Къведай рекъе Гъалиб начагъ хъана. Ибн Аби Аттика адал къил чIугъаз атана ва Айшади малумарай, Пайгъамбарди, салам ва хийир-дуьа хъуй адаз Аллагьдин патай, къалинждикай гъазурай дармандикай са къиса ахъайна. Чна адан са шумуд тум куьлуь авуна зейтундин чIемедихъ галаз какадарна адан нерин къве хилезни къвадарна, адалай къулухъ Гъалиб сагълам хъхъана» (Аль-Бухари, Ибн Мажа).

Абу Гъурайради агакъарнавай гъадисда Пайгъамбарди, салам ва хийир-дуьа хъуй адаз Аллагьдин патай, лагъаналда: «Зейтундин чIем дадмиша ва хамуниз ягъ, вучиз лагъайтга ада 70 азардикай сагъарзава, абурун жергедай яз жузам азардикайни (проказадикай)» (Абу Наг'им).

Аркаман хва Заида агакъарна: «Пайгъамбарди, салам ва хийир-дуьа хъуй адаз Аллагьдин патай, чаз плеврит зейтундин чIемедал сагъардайди къалурна» (Ат-Тирмизи, Агъмад, Ибн Мажа).

Кайи чкайрив гуьцIай зейтундин чIемедин ва физический раствордин къаришмади хъсан таъсирзава. Зейтундин пешерикай гъазурнавай гъалимади сивин къене ва пIузаррал экъечIай ирин квай хирериз, гъакIни агъургъандин дерматитдиз куьмекзава. Набататдин емишрикай ва пешерикай гъазурнавай раствордин куьмекдалди, кариес сагъариз ва сарарал алай чирк алудиз куьмекзава. Сиркедихъ галаз какадарнавай а растворди къилелай чIар фидайла куьмекзава, чIарар чIехи хъуниз таъсирзава. Гъисаба къазвайвал, эгер а шире цIегъери ва

чIехи буьвелри тунвай гелериз ягъайтга, абур алатда.

Дуьдгъвердик какадарнавай зейтундин регъвенвай цилери, фад хадай кикериз куьмекзава. Зейтундин емишрикай гъазурнавай маринадди иштгъгъ ачухзава ва къен къеви хъун алудзава. Къадардилай артух гъекъ жедайла, набататдин гатанвай пешерин къаришма бедендиз яда. Япарин, нерин ва туьтуьнин азарар авайлахъди, пешерикай хкуднавай шире виртIедихъ галаз какадарна дарман хъиз ишлемишда. Зейтундин кIарас кана гъазурнавай чIем, псориаз, къилелай чIар фидайлахъди, гъар жуьредин грибокар, цIарнах, хамун лекеяр, экзема ва кан авайла хъсан дарман хъиз ишлемишиз жеда. ЧIарариз зейтундин чIем ягъайтга, ада кан акъудзава, чIарар чIехи хъуниз куьмекзава ва абур авахъуниз манивалзава. Ада вилер тIадайлахъди куьмекзава. Хамуниз ягъайтга мускIулар ва органар тонизироватзава, мускIулрин тIал алудзава.

Пайгъамбарди, салам ва хийир-дуьа хъуй адаз Аллагьдин патай, лагъайвал, зейтундин чIем ратунин азарар патал хъсан дарман я. Гъа и жуьреда, ам хуквадин язва авайла ишлемишайтга жеда. Генани гъисаба къазвайвал, амай дарманрихъ галаз гекъигайла, зейтундин чIемеди метеоризм ва чIехи кислотность авайла хъсан таъсирзава.

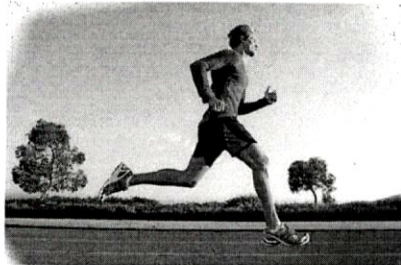
Пайгъамбарди, салам ва хийир-дуьа хъуй адаз Аллагьдин патай, плеврит авайла зейтундин чIем ишлемишун меслят къалурна. Къейд авурвал, гъамиша къайдадалди набататдин чIем ишлемишункиди, мекъи хъайила гъвазвай азаррин хаталувал агъузарзава. ЧIехи дережадин духтуррин ахтармишунри шагъидвалзавайвал, зейтундин гъериди верем азардикайни сагъарзава.

КъатIама

Али-гъажи ЭМИРСУЛТАНОВ

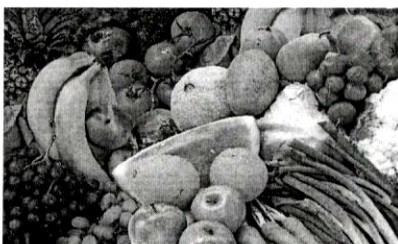
ДУЪНЪЯДИН ХАБАРАР

Гимнастикадин хийирдикай...

Берклидай тир Колифорниядин университетдин алимри физический упражненири рак азарди еримиш авуниз акси кьайда авайди малумарна. Локтат-затлуни икьван гагда инсандин бедендин дамарар шуйткьурзавай ва ивидиз азадвилелди кьекьведай ихтиярар гузвачир. гьакьикьатда, дактунар квай чкаяр арадал кьезвай. Гимнастикади рак азарди еримишдай участокар тир некледин ракъарин, яцу ратлуни ва маткадин сергьятар локтатдикай хуьзва. Упражненирин вахтунда глюкоза цици жезва ва ада беденда бес тежезвай кислороддиз чка гузва. Спортсменриз, адет тирвал, гьавилий рак азардин кьурхулувал авач.

Майвайри ва емишри стрессдиз таьсирзава

Майваяр ва емишар ишлемишуну инсандин руьгь, жигер кьурхулувилеикай ва стрессдикай хуьзва. Амай жуьредин тлуьнрикай хкечна, и жуьредин тлуьнрикай хийир кьачузвайбуру (Австралиядин агьалийри ик киле тухузва) яшайишда гьалтзавай четинвилериз, ички галачиз, михьи нефтедин куьмекдалди дурум

гузва. Абуру суткада и жуьредин тлуьнар вад-ирид сеферда ишлемишзава.

Цийи яракьрин суракьда...

Россиядин Президентди космосдин ва авиациядин техникадин вилик еришмишдай ахтармишунрин Фонд-центр арадал гьанва. Фондунин лабораторийра тухузвай кваллах цийи несилдин дяведин экипировкадиз талукьди я. Техникадин мягькем кьалхан яратмишун патал ракъукай, киредин, сахсидин мягькем композитрикай ва полиэтилендикай, санлай кьачурла кун тийидай, ачухадиз малум тежедай материалрин техника арадал гьада. Ада химиядинни биологиядин ва медицинадин, физикадинни техникадин ва информациядин асас терефра кваллахда, чи уьлкведин хатасузвал ва оборонадин итижар таьминарда. Алай вахтунда винидихь кьейднавай фондуни 50 проектдин винел кваллахзава. Чи уьлкведин вилик- кьилик квай университетра, илимдинни ахтармишунардай институтрин яхшурдалай виниз лабораторийра, оборонадин карханайра кваллах ргазва.

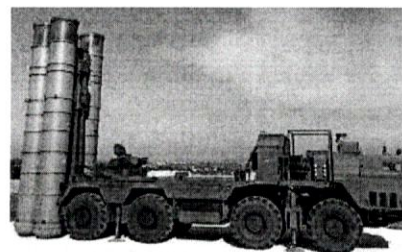
Россиядин саперар-Пальмирада...

Россиядин Яракьлу кьуватрин центрадай Сириядиз нубатдин саперрин члехи десте рекье гьатна. Абур Хмейим-авиабазада эвична. 150 касдикай ибарат дестеди ва 17 махсус техникадин текери, кишцерни

галаз хьиткьинардай затлар кутунвай чкаяр ахтармишда. Кьадим Пальмирадин тарихдин паюниз талукь чкаяр иллаки еке дикьетдик кваз жеда. Чи саперрив чуьлдин хуьрекханаяр, экуьналди таьминардай тадаракар ва военныйриз чара авунвай палаткаяр гва.

Турцияди буржуналди кьачуда...

“Ростехдин” генеральный директор Сергей Чемезова хабар гайивал, Турция чавай зенитный ракетайрин С-400 система кьачувиз гьазур я. Анжах ам буржуна кьуна, кьачуз кланзава. Минфиндихь галаз рахунар киле физва, кредитдин сергьят тайинарзава. Икьрардал атайла, маса гуз жеда. Россиядин Яракьлу кьуватра С-400 2007-йисан гатфарилай кардик ква. Ада юкьван ва яргьал сергьятра душмандин цавун гьужумдикай хуьзва, вири жуьредин яракьар тергзава.

Гьазурайди:
Вадим АГЪАМУРАДОВ

Диспансеризацию взрослого населения в Республике Дагестан проведем качественно!

С 2013 года в Республике Дагестан, как и других регионах Российской Федерации, возобновилось проведение диспансеризации взрослого населения. Диспансеризация представляет собой комплекс мероприятий, в том числе медицинский осмотр врачами нескольких специальностей и применение необходимых методов обследования и наблюдения за состоянием здоровья определенных групп населения с целью предупреждения и раннего выявления хронических неинфекционных заболеваний, являющихся основной причиной инвалидности и преждевременной смертности населения, и основных факторов риска их развития: повышенного артериального давления, по-вышенного уровня холестерина и сахара в крови, избыточной массы тела и ожирения, нерационального питания, низкой физической активности, а также вредных привычек - курения, чрезмерного потребления алкоголя, потребления наркотических средств и психотропных веществ без назначения врача.

Медицинские осмотры в рамках диспансеризации взрослого населения будут проводиться 1 раз в 3 года, ветераны ВОВ и студенты очной формы обучения будут проходить диспансеризацию ежегодно. Первая диспансеризация проводится в 21 год, последующие - с трехлетним интервалом на протяжении всей жизни. Программы обследований дифференцированы в

зависимости от возраста и пола и проводятся в два этапа. Вся медицинская помощь в рамках диспансеризации будет бесплатна для населения.

Пройти диспансеризацию все желающие могут в поликлиниках и других медицинских организациях по месту жительства, работы, или учебы, для этого надо обращаться к своему участковому врачу или в регистратуру лечебного учреждения, где проводится анкетирование и дается добровольное согласие или отказ от прохождения отдельных осмотров и обследований.

Территориальный фонд обязательного медицинского страхования Республики Дагестан информирует о том, что с 1 июня 2016 года начал свою работу Контакт-центр в сфере обязательного медицинского страхования, объединяющий в единую систему фонд и все страховые медицинские организации, работающие в республике. По единому бесплатному телефону Контакт-центр **8-800-222-29-05, 55-18-28** можно задать любые вопросы, относящиеся к сфере обязательного медицинского страхования. Контакт центр работает в режиме многоканального телефона с 9.00 до 16.45 в пятницу, а с 18.00 до 9.00 и в выходные дни в режиме электронного секретаря.

**Ю. Балабеков, директор
Магарамкентского
Филиала ТФОМС РД**

Гьурметлу газет к'елзавайбур!

«ЭС» газетдин редакцияди квевай т'алабзава, райондин идарайриз ва тешкилатриз авай суалрин патахъай редакциядиз чарар кхьин. Чи редакцияди куь суалриз жавабар гуда.

«ГОЛОС ЭРЕНЛАРА»

2001-йисан
ноябрдилай акъатзава

Тешкилайди:
Докъузпара райондин
администрация,
Дагъустан Республика

Учредитель:
Администрация Докъузпаринского
района, Республика Дагестан

Къилин редактор:
Э.А.ГЪАЖИБЕКОВ

Жавабдар секретарь:
А.Э. ЭМИРСУЛТАНОВ

Хуси корреспондентар:
Ш.О. ШАГЪБАЛАЕВ
К.Н.ФЕРЗАЛИЕВ
В.С.АГЪАМУРАДОВ
З.Э. МЕДЖИДОВА

Корректор:
Ш. ШАГЪБАЛАЕВ

Верстка авурди:
А.Э. ЭМИРСУЛТАНОВ

Чандиз вахкай вахт: 14:00
Чанзавай вахт - 17:00

Тираж 1200

Редакциядинни макъалайрин авторрин фикирар сад тахьун мумкин я. Макъалайрин деллирин дуъзвили патахъай жаваб авторри чпи гуда. Макъалайриз рецензия гузвач ва абур элкьвена вахкузвач. Мадни, чпин макъалайра дегизишлер тунал, къилер дегизишарунал рази тушир мухбиривай чна абур редакциядиз ракъур тавун т'алабзава.

Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Дагестан

**Регистрационный
номер ПИ №ТУ5 - 00256
от 14 июня 2013 г.**

**Редакциядин,
издательстводин ва
типографиядин адрес:**

368750, Докъузпара
район, Усугъчай хуьр,
тел.8 (8269) 22-345
e-mail: erenlar2001@mail.ru
Наш сайт: www.erenlar.ru